

Márton Dominika: Lógalába, 2021

hímzett vászon,
ölelőpárna, tömőanyag
144 × 64 × 38 cm

A „Lógalába” című munkám a populáris kultúrában elterjedt ölelőpárnák mintájára készült. Ezeket a párnákat általában fiktív karakterek alakjára formálják, hogy a vásárlók ezzel is pótolhassák emberi kapcsolataikat, hogy egyedül töltött óráikat az emberi közelség illúziójában tölthessék. Azzal, hogy a kapitalizmus által megszorodtak a minket körülvevő „eszközök” tulajdonképpen megnőtt a birtoklásra vonatkozó igényünk, a társas kapcsolataink ezzel ellentétben pedig fellazultak.

E kettősség tipikus terméke az ölelőpárna, mely tulajdonképpen mélyrehatóbb történelmi háttérrel rendelkezik, mint azt elsőre gondolnánk. Az ölelőpárnákat tulajdonképpen a már „kolonizált” Indonéziában állomásozó hollandok találták fel annak érdekében, hogy a hőáramlást biztosító, henger alakú párna segítségével hűtsék testüket, és túléljék a számukra elviselhetetlen éghajlati viszonyokat. A többnyire pejoratív értelemben használt szó, a „dutch wife” valójában erre a henger alakú tárgyra utal. Ezt a párnafajtát napjainkban az egészségügy is használja tartásjavító előnyei miatt, azonban a kapitalizmus szellemében elterjedté váltak olyan formában is, melyek a személyes, emberi közelséget hivatottak pótolni. Egyfajta „átmeneti tárgyként” funkcionál az elmagányosodó tendenciát mutató társadalom számára.

Mivel munkám fejtegeti az arra vonatkozó problémát, hogy megváltoznak-e a valódi emberi kapcsolataink, ha egyes szerepeket csupán tárgyak segítségével gyakorlunk, ezért arra gondoltam, inkább egy valós személyt helyezek ebbe a tárgyi szituációba. Mi történne, ha megfordítanánk, és immár egy létező, lényében is összetett ember alakja válna egyszerű objektummá? Az általam megjelenített személy éppen ezért, az egyik barátnőm, aki pszichológusként maga is behatóan tanulmányozta már a társadalomban megjelenő személytelenség egyénekre gyakorolt hatásait.

Míg ezekre a párnákra eredetileg nyomtatással kerül rá a „fiktív” személy alakja, én a hímzés technikáját választottam, hogy ezzel is megváltoztassam e tárgy személytelen jellegét. Az elkészítés speciális módja tulajdonképpen ütközteti a tömeggyártás és a kézzel készítés folyamata közt húzódó ellentétes jelentéstartalmat. Ennek megfelelően maga a cím is a hímzésben rejlő tradíciókra igyekszik visszautalni.